

Bruxelles, 19 iulie 2018
(OR. en)

11295/18

VISA 197
FRONT 240
COWEB 115
JAIEX 83
COMIX 418

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretar general al Comisiei Europene, sub semnătura dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director
Data primirii:	19 iulie 2018
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2018) 543 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Actualizare privind punerea în aplicare de către Kosovo* a criteriilor de referință rămase din Foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor, astfel cum se prevede în al patrulea raport privind progresele înregistrate din 4 mai 2016

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2018) 543 final.

Anexă: COM(2018) 543 final

Bruxelles, 18.7.2018
COM(2018) 543 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Actualizare privind punerea în aplicare de către Kosovo^{*} a criteriilor de referință rămase din Foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor, astfel cum se prevede în al patrulea raport privind progresele înregistrate din 4 mai 2016

---

^{*} Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCONU 1244 (1999), precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Actualizare privind punerea în aplicare de către Kosovo* a criteriilor de referință rămase din Foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor, astfel cum se prevede în al patrulea raport privind progresele înregistrate din 4 mai 2016

I. INTRODUCERE

La 19 ianuarie 2012, Comisia Europeană a lansat un dialog privind liberalizarea regimului vizelor cu Kosovo, care acoperă patru domenii principale (securitatea documentelor, gestionarea frontierelor și a migrației, ordinea și securitatea publică, drepturile fundamentale legate de libertatea de circulație). La 14 iunie 2012, Comisia a prezentat Kosovoului o foaie de parcurs, în care erau identificate toate măsurile legislative și de altă natură pe care Kosovo trebuia să le adopte și să le pună în aplicare în cadrul dialogului privind liberalizarea vizelor. Comisia s-a angajat să propună un regim de călătorii fără viză pentru persoanele originare din Kosovo pentru șederi de scurtă durată (și anume, șederi de până la 90 de zile în decursul unei perioade de 180 de zile) în Uniunea Europeană de îndată ce Kosovo va fi îndeplinit toate cerințele și toate celelalte măsuri prevăzute în Foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor.

Comisia a adoptat patru rapoarte privind progresele înregistrate de Kosovo în cadrul dialogului privind vizele: primul la 8 februarie 2013¹, al doilea la 24 iulie 2014², al treilea la 18 decembrie 2015³, completat de al patrulea și ultimul raport, adoptat la 4 mai 2016⁴. Aceste rapoarte au inclus o evaluare a progreselor înregistrate de Kosovo în vederea îndeplinirii celor 95 de criterii de referință prevăzute în Foaia de parcurs privind vizele, recomandări adresate Kosovo și o evaluare a impacturilor potențiale ale liberalizării vizelor asupra migrației și securității.

La 4 mai 2016, Comisia Europeană a propus Consiliului Uniunii Europene și Parlamentului European să elimine obligativitatea vizelor pentru resortisanții din Kosovo prin transferarea Kosovo pe lista scutirilor de viză pentru șederile de scurtă durată în spațiul Schengen⁵. În propunere, Comisia a confirmat faptul că Kosovo a îndeplinit toate cerințele prevăzute de Foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor, pe baza înțelegerii ca, până la data adoptării propunerii de către Parlament și Consiliu, Kosovo să fi ratificat acordul cu Muntenegru privind linia de demarcație a frontierei și să fi consolidat rezultatele în lupta împotriva criminalității organizate și a corupției, ultimele două criterii de referință.

După ratificarea acordului privind linia de demarcație a frontierei cu Muntenegru de către Adunarea din Kosovo la 21 martie 2018, în perioada 3-4 mai 2018, s-a derulat în Kosovo o misiune tehnică care să evalueze progresele înregistrate în vederea îndeplinirii criteriilor de referință, inclusiv în ceea ce privește rezultatele obținute cu privire la lupta împotriva criminalității organizate la nivel înalt și a corupției. Au avut loc întâlniri cu prim-ministrul, cu

---

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCONU 1244 (1999), precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.

¹ COM(2013) 66 final.

² COM(2014) 488 final.

³ COM(2015) 906 final, însoțit de SWD(2015) 706 final.

⁴ COM(2016) 276 final.

⁵ COM(2016) 277 final.

ministrul justiției, cu ministrul integrării europene și cu ministrul afacerilor interne, precum și cu principalii actori din domeniul statului de drept, inclusiv cu Consiliul Procuraturii, cu Consiliul Judiciar și cu poliția din Kosovo. De asemenea, Comisia s-a interesat de măsurile pe care le iau autoritățile din Kosovo pentru combaterea amenințărilor în materie de migrație și securitate. Constatările misiunii tehnice, precum și activitatea detaliată de pe teren și schimburile ulterioare cu autoritățile din Kosovo stau la baza prezentei evaluări.

De la adoptarea celui de Al patrulea raport privind progresele înregistrate, în mai 2016, Kosovo a depus în permanență eforturi pentru a-și consolida angajamentele în cadrul celor patru domenii ale Foi de parcurs privind liberalizarea vizelor, referitoare la securitatea documentelor, gestionarea frontierelor și a migrației, ordinea și securitatea publică și drepturile fundamentale legate de libertatea de circulație. Prin îmbunătățirea cadrului juridic, Kosovo a continuat să asigure un nivel înalt de integritate și de securitate a datelor cu caracter personal. Ministerul Afacerilor Interne emite în continuare documente personale de călătorie biometrice cu citire optică, în conformitate cu standardele Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) și cu standardele UE privind caracteristicile de securitate și elementele biometrice ale documentelor de călătorie. După cum s-a precizat deja în Raportul anual privind Kosovo pentru anul 2018⁶, Kosovo și-a aliniat și mai mult cadrul legislativ privind frontierele/linia de demarcație a frontierei cu acquis-ul UE. Strategia și Planul de acțiune privind gestionarea integrată a frontierelor (GIF) pentru perioada 2013-2018 sunt aliniate cu conceptul din 2006 al UE privind GIF. În iulie 2017 a fost aprobat un plan de acțiune revizuit și reevaluat privind GIF. Unitatea comună pentru analiza informațiilor, a riscurilor și a amenințărilor din cadrul Centrului național pentru gestionarea frontierelor elaborează evaluări lunare ale riscurilor, care identifică amenințările întâlnite în toate regiunile operaționale și evidențiază măsurile ce trebuie adoptate pentru reducerea amenințărilor. De asemenea, Kosovo și-a aliniat legislația în materie de azil și de migrație la acquis-ul UE și a înregistrat progrese suplimentare semnificative în ceea ce privește îmbunătățirea cooperării cu statele membre privind readmisia și returnarea. Autoritățile de aplicare a legii își continuă misiunea de abordare a criminalității organizate, a traficului de ființe umane și de droguri, precum și a terorismului. Forțele de poliție sunt bine pregătite și au capacitatea de a combate criminalitatea organizată, inclusiv prin unități specializate. Cadrul juridic al Kosovo este în conformitate cu acquis-ul UE și cu instrumentele internaționale privind combaterea terorismului, inclusiv în ceea ce privește legislația care incriminează fenomenul luptătorilor teroriști străini. Kosovo și-a intensificat eforturile de combatere a terorismului, inclusiv prin măsuri de prevenire a extremismului violent și a luptătorilor teroriști naționali care se implică în conflicte din străinătate. Un exemplu de succes în acest sens constă în arestarea mai multor persoane suspectate de terorism, în cazul cărora autoritățile din Kosovo au cooperat cu autoritățile de aplicare a legii din Albania și din fosta Republică iugoslavă a Macedoniei. Exemple de succes privind cooperarea în vederea aplicării legii s-au înregistrat și în domeniul criminalității organizate și au inclus cooperarea cu mai multe state membre și cu Europol. De exemplu, autoritățile de aplicare a legii au colaborat, la 21 martie 2018, pentru arestarea traficantilor de migranți care își desfășoară activitatea în Balcanii de Vest. Slovenia, Kosovo, misiunea Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo (EULEX) și Europol au arestat aceste persoane în cadrul unei operațiuni transfrontaliere de neutralizare a unui grup de criminalitate organizată care își desfășura activitatea în această zonă.

Prin această actualizare a celui de-al patrulea raport privind progresele înregistrate, Comisia confirmă că sunt îndeplinite toate criteriile de referință, astfel cum au fost prevăzute în Foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor.

---

⁶ SWD(2018) 156 final.

II. SITUAȚIA CRITERIILOR DE REFERINȚĂ FINALE

1. Acordul privind linia de demarcație a frontierelor cu Muntenegru

La 21 martie 2018, în urma a mai bine de doi ani de discuții politice interne, Adunarea din Kosovo a ratificat Acordul privind linia de demarcație a frontierelor (BDA), semnat cu Muntenegru în august 2015, îndeplinindu-se astfel unul dintre cele două criterii de referință rămase pentru liberalizarea regimului vizelor. **Ratificarea a reprezentat un pas important, după cum se evidențiază în Raportul privind Kosovo pentru anul 2018.**

2. Progrese privind criteriul de referință referitor la rezultatele obținute în ceea ce privește combaterea corupției la nivel înalt și a criminalității organizate

Ultimul criteriu de referință din Foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor prevede consolidarea de către Kosovo a rezultatelor obținute în ceea ce privește anchetele și hotărârile definitive ale instanțelor în cauze referitoare la criminalitatea organizată și la corupție. Kosovo a instituit un cadru juridic și operațional solid pentru combaterea corupției și a criminalității organizate și pentru abordarea riscurilor în materie de migrație și securitate. Aceste aspecte au fost confirmate în rapoartele anuale ale Comisiei, cel mai recent în Raportul privind Kosovo pentru anul 2018, însă s-a subliniat că există în continuare provocări⁷. Rezultatele obținute în ceea ce privește cazurile de criminalitate organizată și de corupție la nivel înalt vizate oferă o imagine de ansamblu asupra progreselor înregistrate la nivelul cadrului anticorupție în Kosovo și furnizează informații privind modul în care autoritățile abordează criminalitatea organizată și corupția la nivel înalt.

2.1 Consolidarea și evoluția istoricului rezultatelor

Autoritățile din Kosovo și-au asumat măsuri pregătitoare substanțiale pentru a îndeplini cerințele acestui criteriu de referință.

La început, a fost elaborat un set de criterii care include orientări privind selectarea cazurilor relevante ce trebuie incluse în istoricul rezultatelor. Aceste criterii, definite în „Procedurile operaționale standard (POS) privind selecția obiectivelor referitoare la criminalitatea gravă și cooperarea interinstituțională”, au fost adoptate la 18 iulie 2014 de către Consiliul Procuraturii din Kosovo. POS precizează criteriile pe care trebuie să le îndeplinească un caz pentru a fi adăugat în istoricul rezultatelor, precum: gravitatea infracțiunii și valoarea daunei provocate, nivelul organizațional al grupului infracțional implicat, necesitatea coordonării acțiunilor de anchetă, necesitatea gestionării resurselor în timpul anchetei etc. (articolul 2 din POS). Astfel, istoricul rezultatelor se axează doar pe cazurile considerate cele mai grave și relevante. În plus, pe baza deciziei Consiliului Judiciar din Kosovo (KJC) din 30 decembrie 2015, cazurile selectate privind corupția și criminalitatea organizată ar trebui să beneficieze de prioritate absolută în instanță. Președinții instanțelor au fost obligați să atribuie în mod rapid aceste cazuri judecătorilor responsabili, care ar trebui să ia imediat măsuri. De asemenea, președinții instanțelor au avut obligația de a raporta lunar către KJC progresele înregistrate în aceste cazuri.

În plus, **a fost creată o echipă multidisciplinară pentru o coordonare eficientă a gestionării cazurilor vizate selectate.** Echipa include reprezentanți ai procuraturii, magistraturii, poliției, autorităților vamale și fiscale, Unității de informații financiare, Agenției pentru administrarea activelor sechestrate și confiscate și serviciului corecțional. Șeful Procuraturii Speciale din Kosovo (SPRK) este coordonatorul echipei.

---

⁷ SWD(2018) 156 final.

În vederea măsurării progreselor înregistrate în ceea ce privește această cerință restantă, în 2015, **Kosovo a instituit un mecanism informatic avansat de urmărire**, care permite coordonarea și monitorizarea cazurilor selectate de corupție și de criminalitate organizată în toate fazele procedurilor penale. Acest sistem IT sofisticat de management, la care toți membrii echipei multidisciplinare au acces în timp real, îi obligă pe toți participanții la procedură, de la poliție la procurori și judecători, să completeze informații referitoare la faza procedurilor în care sunt implicați.

2.2 Progrese în ceea ce privește istoricul rezultatelor

Evaluarea istoricului rezultatelor obținute în ceea ce privește cazurile de corupție și de criminalitate organizată la nivel înalt s-a axat pe cazurile vizate selectate menționate în istoric. Progresele se măsoară în funcție de numărul de cazuri ce au parcurs etapele procedurii penale (anchetă – urmărire – tribunalul de primă instanță – tribunalul de a doua instanță – hotărâre definitivă). Progresele se concretizează și prin valoarea activelor confiscate provizoriu și final, ceea ce demonstrează hotărârea Kosovo de a aborda aspectele financiare ale criminalității grave.

Inițial, în **mai 2016**, echipa multidisciplinară urmărea **31 de cazuri**. Pe baza procedurilor operaționale standard evidențiate mai sus, au fost adăugate cazuri suplimentare, pentru a ajunge la un total de **42 de cazuri la 6 iunie 2018**. Prin urmare, autoritățile au înregistrat progrese în ceea ce privește identificarea, anchetarea și urmărirea unor cazuri suplimentare de corupție și criminalitate organizată la nivel înalt, în limitele clare stabilite de echipa multidisciplinară.

Dintre cele 42 de cazuri, au fost formulate capete de acuzare în 33 de cazuri, ancheta este în curs în 5 cazuri, iar 4 au fost respinse în faza prealabilă judecătii. Dintre cele 33 de cazuri, **23 vizează corupția (cu 145 de persoane acuzate)**, iar **10 se referă la criminalitatea organizată (cu 151 de persoane acuzate)**. În ansamblu, inculpații din cazurile vizate sunt persoane publice foarte cunoscute. De exemplu, printre acuzați se numără: doi miniștri, șeful Organismului de analiză a achizițiilor, trei secretari-generalii din ministere, patru primari, un fost președinte al Curții Constituționale, un membru al Parlamentului, un președinte de instanță și un procuror din cadrul Departamentului pentru criminalitatea gravă. **Valoarea totală a activelor sechestrate (și anume, activele confiscate temporar, dar nu definitiv) este estimată la 13 249 470 EUR.**

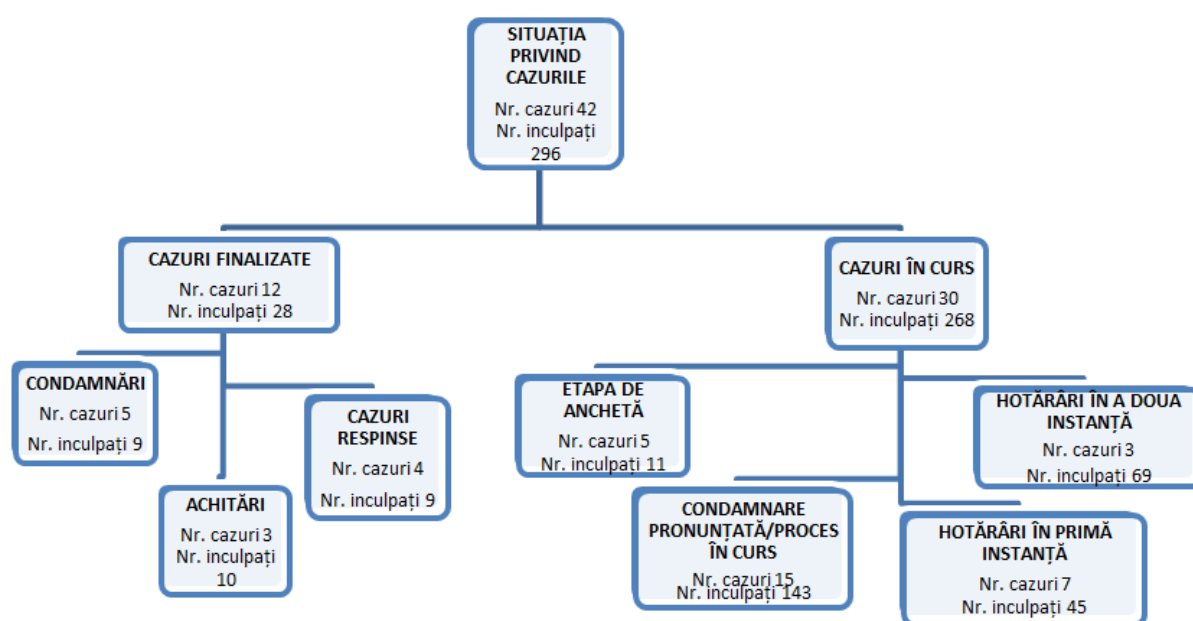
Dintre cele 42 de cazuri, 12 au fost finalizat, toate vizând corupția. După cum se arată în figura 1, 4 cazuri au fost respinse în faza prealabilă judecătii. **În 8 cazuri, s-a pronunțat o hotărâre judecătorească definitivă; 5 dintre acestea s-au finalizat cu condamnări, iar 3 cu achitări.**

În cele 5 cazuri cu condamnare definitivă, 9 persoane au fost condamnate după epuizarea tuturor căilor de atac. Printre condamnați se numără un procuror, un primar, avocatul din oficiu al unui consiliu local și un fost președinte al Curții Constituționale/rector universitar. Până în prezent, nu au fost raportate confiscări definitive.

În momentul de față, 30 de cazuri în care sunt implicați 268 de inculpați se află în curs de derulare în diferite faze: 5 se află în faza de anchetă, 15 în prima instanță, pentru 7 cazuri s-a emis o hotărâre în prima instanță iar acum se așteaptă recursul, iar pentru 3 cazuri s-a emis o hotărâre în a doua instanță și se așteaptă decizia Curții Supreme.

Pe baza datelor disponibile, în medie, autoritățile pun sub acuzare persoanele suspectate după 18,5 luni de anchetă pentru cazurile incluse în istoricul rezultatelor. Sentința în prima instanță se emite, de regulă, după 16 luni, în timp ce sentințele în a doua și a treia instanță (unde este cazul) se pronunță după 7 și, respectiv, 10 luni. În ceea ce privește cazurile închise, pronunțarea sentinței definitive durează, în medie, 33,3 luni. **Fără a aduce atingere complexității anchetelor și necesității de a respecta mecanismele de protecție judiciară și, deși fiecare caz are propriile caracteristici complexe, se poate observa un progres constant în ceea ce privește cazurile care avansează în etapele actului de justiție** (și anume, anchetă – urmărire – sentință – execuția sancțiunilor), deși ritmul ar putea fi îmbunătățit.

Figura 1: Prezentare generală a cazurilor din istoricul rezultatelor, în funcție de diferitele etape judiciare

2.3 Evaluarea istoricului rezultatelor

Pe baza activității desfășurate de autoritățile din Kosovo, în ceea ce privește atât configurarea instituțională și administrativă a mecanismului IT de urmărire și echipa coordonatoare multidisciplinară, precum și în ceea ce privește progresele înregistrate în diferite cazuri în toate etapele actului de justiție se poate observa un progres constant. Autoritățile au instituit un sistem IT sofisticat, precum și proceduri și practici clare. Cazurile vizate au avansat în spiritul respectului pentru independența judiciară și pentru un proces echitabil, ceea ce a condus la pronunțarea mai multor condamnări finale și la creșterea numărului de persoane puse sub acuzare și sub urmărire. Numărul activelor supuse confiscării preliminare a continuat să crească pe parcursul procesului.

Deși există în permanență posibilități de ameliorare a procesului iar Kosovo s-a angajat în acest sens, **Comisia poate confirma în prezent că autoritățile au creat și au consolidat un istoric al rezultatelor în ceea ce privește investigațiile și hotărârile judecătorești definitive în cazuri ce vizează criminalitatea organizată și corupția, îndeplinind, astfel, cerințele criteriului de referință.**

III. CONTEXTUL MAI AMPLU AL STATULUI DE DREPT

Deși Kosovo a obținut rezultate, este important ca acestea să fie plasate într-un context mai amplu. Kosovo a instituit un cadru juridic, instituțional și judiciar solid în ceea ce privește combaterea criminalității organizate și a corupției, chiar dacă există în continuare provocări. Mai mult, Kosovo trece și printr-un proces complex de reformă legislativă, care va facilita activitatea autorităților implicate în combaterea criminalității organizate și a corupției și va conduce la rezultate mai bune.

Pe lângă cazurile incluse în istoricul rezultatelor, autoritățile din Kosovo gestionează numeroase alte cauze de corupție și de criminalitate organizată. Acestea includ și cazurile urmărite și judecate anterior de EULEX. Ca urmare a renunțării la funcțiile executive ale misiunii, cazurile care nu au mai putut fi finalizate în mandatul actual urmează să fie transferate, treptat, către sistemul judiciar local. Procesul nu s-a finalizat încă. În domeniul corupției și al criminalității organizate au fost transferate 45 de cazuri. Noul mandat al EULEX include monitorizarea cazurilor transferate autorităților locale. Astfel, UE va dispune de mandatul și de resursele necesare pentru a monitoriza îndeaproape și în mod solid progresele, precum și actualizări regulate furnizate de autoritățile locale.

Evoluții legislative

Kosovo a adoptat deja o serie de legi importante iar diferite alte legi sunt în curs de elaborare. Acestea vizează consolidarea în continuare a cadrului juridic pentru combaterea corupției și a criminalității organizate. În acest sens, adunarea a adoptat două legi fundamentale la 30 martie 2018:

- **Legea privind prevenirea conflictului de interese în exercitarea unei funcții publice**, care definește în mod clar rolurile și activitățile permise ale funcționarilor publici, pentru a evita abuzul în serviciu și conflictul de interese. Aceasta vizează asigurarea transparenței și a caracterului regulat al proceselor la nivelul administrației publice, care fuseseră extrem de vulnerabile la corupție în trecut și
- **Legea privind procuratura de stat**, care permite recrutarea suplimentară, în condiții de meritocrație, a unor noi procurori în cadrul Oficiului Procurorului Special al Kosovoului, responsabil pentru urmărirea în instanță a majorității cazuri de criminalitate organizată și corupție la nivel înalt. Creșterea numărului procurorilor extrem de motivați va îmbunătăți semnificativ activitatea acestei instituții care, până în prezent, nu a avut personal suficient. Au fost publicate posturile libere pentru prima rundă de recrutare a procurorilor suplimentari.

Unele documente legislative cheie se află, în prezent, într-o fază avansată de pregătire la nivelul guvernului sau sunt deja discutate în cadrul adunării. Acestea includ în principal:

- **Codul Penal (CP)** revizuit, care a fost aprobat de guvern în aprilie 2018, iar acum este discutat în cadrul adunării și **Codul de Procedură Penală (CPP)** revizuit, care este în curs de elaborare. Ambele coduri revizuite vor conține modificări importante, inclusiv prelungirea termenelor limită pentru anchete și extinderea dispozițiilor privind confiscarea și a dispozițiilor de suspendare (CPP) și de demitere (CP) a funcționarilor publici puși sub acuzare și condamnați pentru corupție. Aceasta din urmă este o cerință-cheie a Agendei europene pentru reformă, o listă a reformelor prioritare pe

care Kosovo s-a angajat să le implementeze pentru a avansa în punerea în aplicare a acordului de stabilizare și de asociere cu UE.

- De asemenea, guvernul kosovar a propus un nou pachet legislativ privind combaterea corupției, care constă în patru proiecte legislative cheie: proiectul de lege privind o agenție de combatere a corupției, proiectul de lege privind declararea activelor. Proiectul de lege privind atribuțiile extinse în materie de confiscare se va baza integral pe directiva aplicabilă a UE și va viza dotarea procurorilor cu un instrument solid și eficace pentru a-i priva pe infractori de averi dobândite ilegal. Proiectul de lege privind avertizorii de integritate instituie mecanisme concrete ce vizează protejarea avertizorilor din sectorul public și privat, susținând astfel lupta împotriva corupției. Atât proiectul de lege privind avertizorii de integritate, cât și proiectul de lege privind atribuțiile extinse în materie de confiscare au fost aprobate de guvern și trimise adunării la 12 iunie 2018. Activitățile privind celelalte două proiecte de lege sunt în curs de desfășurare.

În martie 2018, guvernul a adoptat **noua Strategie cuprinzătoare și noul Plan de acțiune privind combaterea corupției pentru perioada 2018-2020**.

Pe parcursul anului 2017, **judecătorii, procurorii și personalul de sprijin al acestora, de etnie sârbă, din Kosovo**, au fost integrați în cadrul Sistemului judiciar unificat din Kosovo, conform Acordului privind justiția din anul 2015, facilitat de UE. Această realizare va avea un impact pozitiv asupra aplicării consecvente a legii pe întregul teritoriu kosovar.

IV. EVALUAREA RISCURILOR MAI AMPLU ÎN MATERIE DE MIGRAȚIE ȘI DE SECURITATE

O condiție importantă a procesului de liberalizare a regimului vizelor constă în asigurarea unui mediu bine gestionat și stabil în materie de migrație și de securitate.

Situația în materie de migrație

În ceea ce privește situația în materie de migrație, Kosovo a rămas, până în prezent, în afara principalelor fluxuri migratorii de pe ruta Balcanilor de Vest. S-a constatat că un număr mic de migranți din fosta Republică iugoslavă a Macedoniei și din Albania își continuă călătoria prin Kosovo, după care intră în Serbia în zona Novi Pazar. În plus, un număr semnificativ de cetățeni iranieni a pătruns în Balcanii de Vest, de regulă venind fără viză din Serbia, unde ajung cu avionul.

Numărul solicitanților de azil care ajung în Kosovo rămâne stabil și scăzut, deși a crescut ușor din ianuarie până în mai 2018 (86 de cazuri înregistrate, dintre care 36 de cetățeni turci cu permise obișnuite care au solicitat azil în Kosovo). Majoritatea migranților folosesc Kosovo pentru scurte opriri înainte de a-și continua călătoria, eventual cu ajutorul rețelelor de contrabandă.

Numărul solicitărilor de azil din Kosovo a scăzut de la 307 în 2016 la 147 în 2017. Majoritatea solicitărilor de azil sunt suspendate, întrucât solicitanții de azil dispar fără a finaliza procedura. În 2017, doi solicitanți au primit protecție subsidiară. În funcție de naționalitate: cei mai mulți solicitanți de azil provin din Afganistan (44 de persoane, respectiv 35,8 %), urmați de cei din Siria (23 de persoane, respectiv 18,7 %), Libia (16 persoane, respectiv 13 %), Algeria (14 persoane, respectiv 11,4 %), Pakistan (11 persoane, respectiv 8,9 %) și alte țări de origine (15 persoane, respectiv 12,2 %).

În domeniul gestionării migrației, **cadrul juridic din Kosovo este în general în conformitate cu legislația UE**. Cadrul juridic în acest domeniu include Legea privind readmisia, Legea privind cetățenia, Legea privind străinii, Legea privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și protecția victimelor traficului și Legea privind azilul, precum și legislația secundară ce derivă din aceste legi (*a se vedea anexa 1 pentru informații suplimentare*). Pentru a aborda riscurile în materie de migrație, Kosovo ar trebui să își alinieze în continuare politica privind vizele la acquis-ul UE.

Totodată, Kosovo a înființat Autoritatea guvernamentală pentru migrație, un organism de cooperare interinstituțională responsabil pentru monitorizarea fluxurilor migratorii și care emite recomandări de politică bazate pe dovezi instituțiilor și factorilor decizionali relevanți în ceea ce privește gestionarea migrației. Până în prezent, acest organism a elaborat 5 profiluri de migrație, iar în prezent elaborează Profilul de migrație succint cu date din anul 2017, precum și Profilul de migrație extins, care va funcționa, în plus, drept document-cheie pentru elaborarea Strategiei privind migrația pentru perioada 2019-2024.

Raportul privind Kosovo pentru anul 2018 recunoaște că s-au înregistrat progrese în ceea ce privește gestionarea migrației regulamentare și a celei neregulamentare. În 2018, Kosovo și-a modificat și adoptat cadrul juridic în ceea ce privește migrația, cum ar fi Legea privind azilul, Legea privind străinii și Legea de modificare a Legii privind controlul și supravegherea frontierelor de stat, în conformitate cu directivele recent modificate ale UE în domeniul azilului și al migrației și cu Codul frontierelor Schengen. În ansamblu, cele trei legi asigură alinierea suplimentară la acquis-ul UE și consolidează gestionarea migrației în Kosovo. (*A se vedea anexa 1 pentru informații suplimentare*).

De asemenea, instituțiile din Kosovo au făcut pregătirile necesare în cazul modificării rutelor de migrație. Prin urmare, în 2015 a fost elaborat un Plan de urgență pentru gestionarea aflului potențial de refugiați și migranți, care a fost actualizat în 2017. De asemenea, a fost numit coordonatorul pentru gestionarea acestui afl și a fost instituit grupul pentru gestionarea situației. Scopul acestui plan este gestionarea fluxului potențial de refugiați și migranți: acesta precizează părțile interesate relevante, inclusiv instituțiile și organizațiile, descrie situația actuală în ceea ce privește migrația, clarifică procedurile de înregistrare și ia în considerare aspecte precum nevoile de bază, adăpostul, securitatea, sănătatea și educația pentru refugiați și migranți. Instituțiile din Kosovo au elaborat acest plan în strânsă consultare cu organizațiile locale și internaționale.

Cooperarea în materie de migrație

În ceea ce privește cooperarea pe probleme legate de migrație, Kosovo a continuat negocierea acordurilor de readmisie cu statele membre ale UE, cu principalele țări de tranzit și cu țările de origine ale migranților neregulamentari. Până în prezent, Kosovo a semnat 22 de acorduri (cu 24 de țări, inclusiv 18 state membre, 2 state asociate, 3 țări din Balcanii de Vest - Albania, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei și Muntenegru - și Turcia). În plus, Kosovo a propus altor șase state membre ale UE lansarea negocierilor privind un acord de readmisie: Regatul Unit, Irlanda, Lituania, Letonia, Polonia și Portugalia. Au fost trimise solicitări și către Afganistan, Cote d'Ivoire și Pakistan (*a se vedea anexa 2*). **În ansamblu, acordurile de readmisie încheiate sunt puse în aplicare cu succes. Procedurile de readmisie nu prezintă complicații grave, iar autoritățile din Kosovo gestionează solicitările de readmisie de o manieră promptă și eficace, în strânsă cooperare cu părțile semnatare ale acordurilor.**

Kosovo a semnat un acord de lucru cu Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (EBCG) la 25 mai 2016. Acordul de lucru permite schimbul de informații, operațiuni comune, formare, precum și cercetare și dezvoltare. Poliția de frontieră din Kosovo comunică date către EBCG săptămânal, lunar, semestrial și anual.

Măsuri instituite pentru a preveni o potențială utilizare abuzivă a schemei fără vize

Ca urmare a fluxului important de persoane care au părăsit Kosovo prin rute nereglementare în cea de a doua jumătate a anului 2014 și la începutul anului 2015, instituțiile din Kosovo, inclusiv președinția, adunarea, guvernul și autoritățile locale, și-au unit eforturile pentru prevenirea migrației nereglementare.

Autoritățile au organizat campanii de conștientizare care au vizat prevenirea migrației nereglementare și au adoptat un nou pachet legislativ pentru prevenirea migrației nereglementare prin combaterea problemelor financiare și economice cu care se confruntă cetățenii, întrucât cel mai semnificativ factor al acestui flux migrator important a fost determinat de dificultățile economice; de asemenea, **ele și-au intensificat eforturile împotriva introducerii ilegale de migranți** (au fost derulate 21 de operațiuni care au condus la arestarea a 86 de persoane). Pe lângă aceste măsuri, poliția din Kosovo a mărit numărul verificărilor sistematice la frontieră la toate ieșirile de la punctele de trecere a frontierei, în conformitate cu drepturile fundamentale, creând profiluri ale pasagerilor pe baza analizei de risc și a rapoartelor de evaluare a amenințărilor. Kosovo și-a intensificat cooperarea cu autoritățile din Serbia și Ungaria, precum și cu alte state membre ale UE, pentru a preveni migrația nereglementară a resortisanților din Kosovo și a resortisanților țărilor terțe. **Poliția din Kosovo va continua să facă verificări sistematice la ieșire la toate punctele de trecere a frontierei** (pentru a justifica mijloacele călătoriei) și își va intensifica cooperarea cu agențiile de aplicare a legii din UE în vederea schimbului de informații (privind utilizarea abuzivă a călătoriilor fără viză și combaterea introducerii ilegale de migranți).

Ca urmare a acestor eforturi, numărul solicitărilor de azil din partea resortisanților din Kosovo care ajung în UE a scăzut semnificativ, cu 36 %, de la 11 675 în 2016 la 7 410 în 2017, și cu 90 % dacă se compară datele din 2015 și cele din 2017 (72 480 în 2015). Datele disponibile pentru perioada ianuarie-martie 2018 se înscriu în aceeași tendință descendentă, înregistrându-se 1 580 de solicitanți de azil. Rata returnărilor a crescut continuu, de la 38,1 % în 2014 la 96,3 % în 2016. În 2017, rata returnărilor a scăzut ușor la 85,9 %.

În plus, în așteptarea liberalizării regimului vizelor, **autoritățile din Kosovo (Ministerul Integrării Europene, Ministerul Afacerilor Interne și poliția din Kosovo) derulează în prezent campanii cuprinzătoare de conștientizare la nivelul tuturor municipiilor din Kosovo, pentru a-i informa pe resortisanții săi cu privire la drepturile și obligațiile ce derivă din călătoriile fără vize.**

Situația în materie de securitate

Situația în materie de securitate a fost analizată în detaliu în Raportul privind Kosovo pentru anul 2018. În ceea ce privește criminalitatea organizată, evoluțiile au fost discutate mai sus.

În ceea ce privește **traficul de persoane**, Strategia și Planul de acțiune pentru perioada 2015-2019 au fost puse în aplicare, cu accent pe prevenirea traficului de persoane, protejarea și sprijinirea victimelor și a martorilor, anchetarea și urmărirea infracțiunilor de trafic și protejarea copiilor. Legislația este aliniată în general la Directiva UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, deși punerea în aplicare ar

putea fi îmbunătățită. Kosovo este un loc de origine, de tranzit și de destinație pentru victimele traficului de persoane, în special în scopul exploatarei sexuale. În 2017 au fost identificate 32 de victime ale traficului de persoane: 25 dintre acestea sunt asistate în adăposturi de reintegrare și reabilitare, iar 7 victime potențiale au fost tratate.

În ceea ce privește **cooperarea polițienească**, mai precis acordurile de cooperare semnate în domeniul gestionării frontierelor, Kosovo a încheiat 30 de acorduri cu Albania, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru și Serbia, inclusiv acorduri privind instituirea unor centre comune de cooperare polițienească cu Albania și cu fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, precum și Protocolul pentru instituirea centrului polițienesc trilateral de la Plava, între Kosovo, Albania și Muntenegru. Poliția de frontieră și-a desemnat punctele focale responsabile pentru cooperarea internațională. Au fost încheiate acorduri pentru patrulare comune cu Albania, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei și Muntenegru, iar astfel de activități sunt desfășurate în mod regulat. În cele din urmă, la 25 mai 2016, Ministerul Afacerilor Interne a semnat un acord de lucru cu Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, pentru instituirea unei cooperări operaționale între agenție și minister.

În ansamblu, Ministerul Afacerilor Interne a încheiat 30 de acorduri de cooperare polițienească și 9 acorduri de cooperare operațională cu 18 țări, dintre care 3 sunt multilaterale. În plus, Ministerul Afacerilor Interne a semnat 10 acorduri de cooperare cu EULEX. *(A se vedea anexa 3 pentru o prezentare a tuturor acordurilor internaționale de cooperare polițienească și frontalieră).*

Kosovo are un cadru juridic cuprinzător care acoperă toate aspectele penale legate de **terorism**. Cadrul juridic al Kosovoului este în conformitate cu acquis-ul UE și cu instrumentele internaționale de combatere a terorismului. Codul Penal kosovar conține o serie de articole care abordează terorismul și se aplică o lege specială privind interzicerea implicării în conflicte armate în afara teritoriului său (aprobată în 2015). De asemenea, Kosovo este stat membru al coaliției internaționale împotriva ISIS.

Autoritățile din Kosovo au făcut o distincție clară între contraterorism (CT) și activitățile de prevenire și de combatere a extremismului violent (P/CVE). Autoritățile pun în aplicare două strategii și planuri de acțiune separate. Strategia P/CVE a fost adoptată în 2015 și va fi în vigoare până în 2020. Strategia CT este în conformitate cu strategia UE în materie de contraterorism și va fi valabilă în perioada 2018-2022. **Kosovo și-a intensificat eforturile de combatere a terorismului, inclusiv prin măsuri de prevenire a extremismului violent și a luptătorilor teroriști naționali care se implică în conflicte în străinătate.**

Numărul de resortisanți din Kosovo care au fost implicați în conflictele din Siria/Irak a scăzut constant (între 2012-2016, un număr estimativ de 359 de resortisanți din Kosovo - 255 de bărbați, 49 de femei și 55 de copii - au plecat în zone de conflict din Orientul Mijlociu ca luptători teroriști străini, un număr suplimentar de 41 de copii născându-se în zona de conflict), iar în 2017 nu au fost raportate noi cazuri. 133 de resortisanți din Kosovo s-au întors, 74 au decedat, iar 195 au rămas în zona de conflict (59 de bărbați, 41 de femei și 95 de copii). **Instituțiile de aplicare a legii și instituțiile judiciare din Kosovo continuă să reacționeze în mod solid la amenințările teroriste.** Poliția a arestat un număr semnificativ de persoane care s-au alăturat grupărilor teroriste implicate în conflicte în străinătate sau care au intenționat să facă acest lucru. În urma unei cooperări regionale de succes, în noiembrie 2016, poliția din Kosovo a arestat 18 persoane suspectate de terorism. Se

presupune că acestea plănuiau o serie de atacuri teroriste coordonate în Albania, în fosta Republică iugoslavă a Macedoniei și în Kosovo.

Autoritățile au elaborat un **Plan strategic pentru combaterea extremismului violent în închisori**, adoptat în februarie 2018. În pofida acestor eforturi, autoritățile se confruntă în continuare cu provocarea extremismului violent și a radicalizării. Aceste curente sunt finanțate parțial de organizații străine care propovăduiesc ideologii extremiste. Cu toate acestea, începând cu anul 2016, autoritățile au obținut rezultate clare în cazuri legate de terorism (*a se vedea anexa 4 pentru o descriere completă a celor mai importante cazuri și evenimente*).

V. CONCLUZIE

Prin ratificarea acordului privind linia de demarcație a frontierelor cu Muntenegru la 21 martie 2018 și prin instituirea și consolidarea permanentă a istoricului rezultatelor, **Comisia confirmă că Kosovo a îndeplinit cerințele celor două criterii de referință restante. De asemenea, Comisia confirmă că toate criteriile de referință stabilite în Foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor, considerate îndeplinite în 2016, continuă să fie îndeplinite.** Prin urmare, Comisia recomandă Consiliului și Parlamentului European să adopte propunerea Comisiei din 4 mai 2016⁸.

Punerea constantă în aplicare de către Kosovo a tuturor cerințelor menționate în cele patru secțiuni ale Foi de parcurs privind liberalizarea vizelor va fi monitorizată, după liberalizarea regimului vizelor, prin intermediul cadrului de **monitorizare și de raportare pentru mecanismul de suspendare a vizelor, prin procesul de stabilizare și de asociere** și, dacă este necesar, prin mecanismele de monitorizare ad hoc. Kosovo ar trebui să asigure în continuare aplicarea de măsuri eficace pentru a preveni utilizarea abuzivă a regimului de călătorii fără viză. Kosovo ar trebui să organizeze în continuare **campanii de informare specifice** cu privire la drepturile și obligațiile asociate regimului de călătorii fără viză în spațiul Schengen, precum și regulile de acces pe piața forței de muncă a UE.

Comisia va monitoriza în continuare, în mod activ, evoluția rezultatelor în lupta împotriva criminalității organizate și a corupției, precum și îndeplinirea în continuare a tuturor criteriilor de referință.

---

⁸ COM (2016) 277.